

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 11. juni 2018
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ida Sofie Mahneke Jensen
Sagsnr.: 2018-0035-0043
Dok.: 759406

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål AL-AO fra Folketingets Retsudvalg den 13. juni 2018

Samrådsspørgsmål AL:

”Hvordan vil justitsministeren forklare det statistiske materiale, som dokumenteres i DR-programmet ”I politiets vold: Mørk og mistænkt”, den 22. maj 2018 – om at der i 2014 var – 65-70 pct. højere risiko, for at blive sigtet for noget, man ikke blev dømt for, hvis man var indvandrere eller efterkommer af indvandrere med ikke vestlig baggrund og – 86-88 pct. højere risiko, for at indvandrere eller efterkommer af indvandrere med ikke vestlig baggrund blev anholdt uden efterfølgende at blive dømt sammenlignet med etniske danskere, og vil ministeren redegøre for sin holdning til problemstillingen?”

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Samrådsspørgsmål AM:

”Hvad mener ministeren om, at Den Uafhængige Politiklage-myndighed ikke fører statistik over klager vedrørende diskrimi-nation, jf. oplysningerne i DR-programmet ”I politiets vold: Mørk og mistænkt den 22. maj”

Samrådsspørgsmål AN:

”Hvordan vil ministeren undersøge, om Retsplejelovens regler bliver overholdt, om at der skal være en konkret mistanke om at gøre noget konkret strafbart, før politiet kan stoppe, visitere og sigte en person?”

Samrådsspørgsmål AO:

”Hvordan vil ministeren undersøge, om politiet udøver forskels-behandling og diskrimination, jf. DR-programmet ”I politiets vold: Mørk og mistænkt den 22. maj 2018?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Josephine Fock (ALT).

Svar:

[Indledning]

1. Tak for invitationen til at komme her i udvalget i dag.

Temaet for dagens samråd er diskrimination på grund af etnicitet i mødet mellem politi og borger.

Der er stillet 4 samrådsspørgsmål på baggrund af en dokumentar, som DR2 viste den 22. maj i år. Dokumentaren hedder "*I politiets vold: Mørk og mistænkt*", og den handler kort sagt om etnisk profilering i politiet.

2. Indledningsvist vil jeg gerne understrege, at det naturligvis er min helt klare forventning til politiet, at der ikke forekommer diskrimination, når man som myndighed møder samfundets borgere. Hverken på baggrund af etnicitet, køn eller noget som helst andet.

Og det er noget, politiet skal være meget opmærksomme på. Og som politiet – når det måtte finde sted – skal reagere på straks i såvel den konkrete sag som generelt.

Med det sagt vil jeg vende mig mere specifikt mod de stillede spørgsmål.

[Spørgsmål AL – statistisk materiale]

3. Spørgeren har bedt mig forklare det statistiske materiale, som bliver præsenteret i DR2's program.

Det statistiske materiale, som DR2 har indhentet fra Danmarks Statistik, er baseret på en samkørsel af tal fra Rigspolitiet om kriminalitet og Danmarks Statistiks tal om etnicitet, som stammer fra Det Centrale Person Register (CPR).

Politiet må kun registrere oplysninger om etnicitet, når det er nødvendigt af hensyn til politiets opgavevaretagelse, og når registreringen i øvrigt er saglig og proportional. Det betyder med andre ord, at politiet ikke systematisk registrerer oplysninger om etnicitet.

Derfor har politiet ikke mulighed for at trække statistisk materiale, der svarer til det, som DR2 har modtaget fra Danmarks Statistik. Derfor har jeg heller ikke mulighed for at hverken be- eller afkræfte det statistiske materiales rigtighed.

Men jeg vil gerne understrege, at man som borger i Danmark skal kunne regne med, at man får en fair behandling, når man møder politiet.

4. Det ændrer ikke ved, at der er situationer, hvor politiet af naturlige årsager vender opmærksomheden mod en bestemt etnisk gruppe eller konkrete personer med en bestemt etnisk baggrund.

Det sker eksempelvis, når politiet arbejder ud fra et bestemt signalement i en efterforskningssag, og etnicitet indgår i signalementet. Der vil etnicitet naturligvis være en relevant oplysning at registrere.

På samme måde vil grænsekontrolopgaver og andre opgaver om kontrol af udlændinges lovlige ophold i Danmark også kunne være rettet mod personer med en anden etnisk baggrund end dansk.

Politiet har også de seneste år haft et styrket fokus på de særligt udsatte boligområder. Her kan befolkningssammensætningen ofte være præget af en større andel af indvandrere eller efterkommere end andre steder i landet.

Af bl.a. de her forskellige grunde kan jeg ikke afvise, at indvandrere og efterkommere af indvandrere kan være

overrepræsenteret i statistikken. Men det skal i givet fald naturligvis ske ud fra saglige kriterier. Det siger sig selv. Og hvis det ikke sker ud fra saglige kriterier, skal der reageres. Det vender jeg tilbage til senere.

[Spørgsmål AN – retsplejelovens regler]

5. Nu vil jeg gerne vende mig mod spørgsmålet om retsplejelovens bestemmelser.

Når politiet foretager et *indgreb* mod en borger, altså f.eks. anholder en person, så skal det selvfølgelig altid ske i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Det betyder som det helt klare udgangspunkt, at der skal være et konkret mistankegrundlag. Politiet skal altså foretage en konkret og individuel vurdering af den pågældende persons fremtræden i situationen og af sagens omstændigheder i øvrigt.

6. Der er dog situationer, hvor politiet kan stoppe borgere, uden at der er et konkret mistankegrundlag. Det er eksempelvis i områder, hvor der er indført en visitationszone.

I visitationszoner kan politiet foretage stikprøvekontroller og visitere personer, uden der er et konkret mistankegrundlag mod den givne person.

Politiet kan f.eks. også efter færdselsloven standse en bil og undersøge den for fejl og mangler og kontrollere, at føreren har kørekort, uden et konkret mistankegrundlag.

Men lad mig gerne understrege, at både i situationer, hvor der skal være et mistankegrundlag, og i situationer, hvor politiet f.eks. stopper en person i en visitationszone, skal det selvfølgelig ske uden skelen til etnicitet eller andre diskriminerende faktorer.

7. Og hvordan arbejder politiet så med at sikre, at de rammer, jeg har beskrevet, bliver overholdt?

Først og fremmest er det noget, der er stort fokus på allerede i politiets rekrutteringsfase. Ansatte i politiet skal generelt fremtræde på en måde, der falder inden for rammerne af politiets grundlæggende værdier.

Rigspolitiet foretager derfor en screening og vurdering af de personer, som søger om optagelse på Politiskolen. Det gælder både for så vidt angår personlighedstræk, kompetencer og handlemåder.

På Politiskolen arbejder man også løbende i uddannelsen med professionsetik og god moral i forbindelse med løsningen af politiets opgaver.

Men politiet har en forpligtelse til også løbende i politiets arbejde at sikre sig, at både de enkelte betjente og politiet som myndighed ikke udøver diskriminerende adfærd.

Og det arbejde skal løbende understøttes af en række kontrolfunktioner i de overordnede myndigheder, der netop er etableret, så der kan blive reageret, hvis politiet ikke handler korrekt.

8. Anklagemyndigheden fører tilsyn med politikredsens behandling af *straffesager*. Her påser anklagemyndigheden, om politiet har iagttaget de forskrifter, politiet skal, i forbindelse med det daglige arbejde.

På samme måde er de regionale statsadvokater klageinstans for klager over dispositioner inden for strafferetsplejen, altså f.eks. anholdelser, ransagninger osv.

Og fordi de regionale statsadvokater samtidig fører tilsyn med politiet, vil statsadvokaterne orientere Rigsadvokaten, hvis en konkret sag påkalder sig særlig opmærksomhed. I de sager vil Rigsadvokaten også følge op over for den pågældende politikreds med henblik på at sikre, at adfærden ikke gentager sig. Det gælder naturligvis også i sager om diskrimination på grund af etnicitet.

9. Rigspolitiet har ansvaret for at føre tilsyn med politiets *øvrige opgaver* – altså det, der ikke hænger direkte sammen med straffesagerne. Det er f.eks. detentionsanbringelse og administrative frihedsberøvelser. Og Rigspolitiet er tilsvarende klageinstans for klager over politiets dispositioner uden for strafferetsplejen.

Rigspolitiet har oplyst, at Rigspolitiet er opmærksom på særlige tendenser i klagesagerne, herunder også vedrørende etnicitet.

Rigspolitiet har også oplyst, at politiet følger op over for medarbejdere, der handler forkert, herunder når politiet udøver diskriminerende adfærd. Og politiet skal iværksætte generelle, nødvendige tiltag for hele politiet med henblik på at sikre, at dårlige sager ikke gentager sig.

10. Endelig behandler Den Uafhængige Politiklagemyndighed – i daglig tale kaldet DUP'en – *klager over poli-*

tiets adfærd og efterforsker anmeldelser om strafbare forhold mod politiets personale. DUP'en behandler dermed også klager over diskrimination fra politiets side.

Og DUP'en gør løbende Rigspolitiet opmærksom på generelle problemstillinger, som myndigheden erfarer gennem sine arbejdsopgaver. Derefter er det Rigspolitiets ansvar at følge op med ændrede instrukser, praksisser eller andet, der er relevant for at få gjort op med de generelle problemstillinger, som DUP'en har påpeget.

DUP'en har oplyst, at man ikke har oplevet diskrimination som et generelt eller udbredt problem i politiet.

[Spørgsmål AM og AO – Den Uafhængige Politiklagemyndighed og kontrol med forskelsbehandling]

11. Spørgeren spørger også til, hvad jeg mener om, at DUP'en ikke fører statistik over klager vedrørende diskrimination, som det fremgår i DR2's dokumentar.

DUP'en har siden slutningen af 2015 haft diskrimination over for borgere som et fokusområde for de klagesager, der falder ind under DUP'ens arbejde.

Derfor har DUP'en siden 2015 brugt søgeordene "diskrimination" og "racisme" til at markere den slags sager, netop så myndigheden kan dokumentere udviklingen i omfanget og identificere sagerne, hvis det måtte blive relevant.

Så der bliver altså faktisk ført statistik ved DUP'en.

12. Samtidig vil Rigspolitiet og Rigsadvokaten fremadrettet udarbejde statistik over deres respektive dispositionsklager, så det bliver mere tydeligt, om der er sammenhænge i klagesagerne, der skal reageres på.

På den måde kan der fremover skabes en bedre mulighed for at følge udviklingen på området. Politiet kan dermed også i relation til de sager se, om der tegner sig specifikke mønstre i borgernes klager, som politiet skal reagere på.

Det er helt afgørende for mig, at politiet lærer af klagesagerne – uanset om de behandles i politisystemet eller af DUP'en.

For det er vigtigt, at politiet tager al viden med sig, som kan bidrage til, at vi får et endnu stærkere politi, der i endnu højere grad nyder borgernes tillid. Det er en

grundpille i vores samfund, at politiet, som udøver magt, er underlagt en grundig, aktiv og effektiv kontrol.

Derfor finder jeg det også rigtigt, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten nu tager dette skridt og i første omgang får et tilstrækkeligt overblik over sagerne.

Og så er det klart, jeg har en forventning om, at politiet, anklagemyndigheden og DUP'en fastholder fokus på politiets læring fra de sager, der ikke blev håndteret, som de burde være blevet.

13. Derudover skal Rigspolitiet selvfølgelig sætte ind, hvis en politibetjent træder ved siden af. Hvis det bliver konstateret, at en politibetjent har optrådt diskriminerende, så skal der indledes disciplinærfølgning i overensstemmelse med reglerne herfor.

Det system, der skal håndtere sager om diskrimination, skal altså reagere på den individuelle medarbejder, der har handlet forkert. Men det skal samtidig også have et stærkt fokus på, om der er andet, som myndighederne mere generelt kan lære af de sager, der er håndteret forkert.

[Afsluttende bemærkninger]

14. Til slut vil jeg gerne gentage, at det naturligvis er min klare forventning til politiet, at der er en meget stor opmærksomhed på at modvirke diskrimination i det daglige arbejde.

Politiet arbejder for at skabe tryghed for alle borgere her i landet, og det skal der ikke være nogen undtagelser til.

Mange tak for ordet.